

Edyta Meller

Dag, dnia.....

Dag 30

14-105 Łukta

Wójt Gminy Łukta
ul. Mazurska 2
14-105 Łukta

Dot.: GT.6220.4.2016 z dnia 28 listopada 2016 r.

W odpowiedzi na pismo Wójta Gminy Łukta z dnia 28 listopada 2016 r., znak GT.6220.4.2016, przesyłamy uzupełnienie do Raportu Oddziaływania o Oddziaływaniu Przedsięwzięcia Na Środowisko, polegającego na rozbudowie gospodarstwa o dwa obiekty do chowu indyka z infrastrukturą towarzyszącą na działkach nr ewid. 34/12 i 34/11 w miejscowości Dag, gmina Łukta, powiat ostródzki, województwo warmińsko-mazurskie.

W załączeniu:

- uzupełnienie wraz z zapisem elektronicznym (1 egz. + wersja elektroniczna)

Do wiadomości:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie

.....
Podpis wnioskodawcy

ZAŁĄCZNIK NR 1

Wójt Gminy Łukta w piśmie GT.6220.4.2016 z dnia 28 listopada 2016 r. przesłał pytania dotyczące Raportu o Oddziaływaniu Przedsięwzięcia Na Środowisko pt. „Rozbudowa gospodarstwa o dwa obiekty do chowu indyka z infrastrukturą towarzyszącą na działkach nr ewid. 34/12 i 34/11 w miejscowości Dag, gmina Łukta, powiat ostródzki, województwo warmińsko-mazurskie”.

W niniejszym Uzupelnieniu zawarto odpowiedzi na uwagi zawarte w w/w piśmie.

1) o odniesienie się do zarzutów zawartych w piśmie dot. sprzeciwu mieszkańców miejscowości Dag w związku z planowanym przedsięwzięciem oraz zaproponowanie rozwiązania zaistniałego konfliktu

Mieszkańcy wsi obawiają się pogorszenia warunków życia i zdrowia.

Niski próg zapachowy substancji odorotwórczych emitowany z hodowli zwierząt sprawia, że nawet w niewielkich stężeniach mogą powodować dyskomfort zapachowy. W ustawodawstwie polskim i unijnym brak jest norm emisji dotyczących odorów.

Prawo Ochrony Środowiska nie wprowadziło odpowiedniej normy dotyczącej ochrony powietrza przed zapachami, lecz tylko przed określonymi substancjami w powietrzu. Należy podkreślić, że zapach czy też odór jest substancją niemierzalną. Zapachy, pomimo że mogą być uciążliwe, nie mogą być badane, gdyż w polskim systemie prawnym nie obowiązują normy prawne, które odnosiłyby się do zapachów. W takiej sytuacji za kryterium oceny w tym zakresie przyjmuje się średnioroczne i godzinowe stężenie amoniaku i siarkowodoru. W polskim systemie prawnym rodzaje substancji wprowadzanych do powietrza i ich dopuszczalne poziomy (także ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin) zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 poz. 1031) oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2010 nr 16 poz. 87).

Zaproponowane rozwiązania techniczne powodują, iż poziom oddziaływania przedsięwzięcia znajduje się poniżej ustalonych przepisami dopuszczalnych wartości. Wszystkie obliczenia wykonano zgodnie z metodyką ustaloną według polskiego i unijnego prawa. Wyniki obliczeń odniesiono do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1031).

W raporcie wykonano obliczenia emisji amoniaku, siarkowodoru, a więc substancji, które mogą mieć wpływ na zdrowie ludzi. Przeanalizowano również oddziaływania skumulowane z budynkami inwentarskimi znajdującymi się w sąsiedztwie i nienależącymi do Inwestora.

Obliczenia wykazały, że nie dojdzie do ponadnormatywnego oddziaływania na obszarach zamieszkałych przez ludzi.

Pomimo braku określającej dopuszczalne normy emisyjne odorów ustawy o przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej tzw. „ustawy odorowej” działania w sprawie ograniczenia uciążliwości zapachowej mogą być realizowane na podstawie innych, obowiązujących przepisów:

1. zgodnie z art. 362 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. P.o.ś., jeżeli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko, organ ochrony środowiska może, w

drodze decyzji, nałożyć obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia;

2. na podstawie art. 378 ust. 1 ustawy P.o.ś. organem ochrony środowiska, właściwym w sprawie, o której mowa powyżej, jest starosta;

3. zgodnie z art. 363 ustawy P.o.ś. wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia.

Kwestie mające związek z emisją substancji uciążliwych zapachowo zawarte są także w regulacjach dotyczących ograniczania negatywnego wpływu produkcji zwierzęcej na otoczenie określonych w następującym akcie prawnym:

1. ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. 2015 poz. 625 z późn. zm.) – reguluje zasady postępowania z nawozami naturalnymi;

Dodatkowo funkcjonuje tzw. Kodeks dobrej praktyki rolniczej określający zasady i procedury takich działań jak prowadzenie intensywnej hodowli i nawożenie z wykorzystaniem naturalnych nawozów.

Inwestor prowadząc gospodarstwo zobowiązany jest do przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych. Hodowla będzie funkcjonować zgodnie z zasadami przytoczonego Kodeksu dobrej praktyki rolniczej.

Uciążliwości zapachowe będą zredukowane poprzez zastosowanie odpowiednio dobranej, nowoczesnej technologii chowu. Możliwie jak największe ograniczenie emisji takich gazów jak amoniak czy siarkowodór jest bardzo korzystne także z punktu widzenia warunków utrzymywania hodowanych zwierząt.

Inwestor wdroży szereg działań organizacyjno - technicznych, opisanych w raporcie, mających na celu jak najbardziej skuteczne ograniczenie emisji substancji zapachowych m.in.:

1. Po każdym cyklu ściółka wymieniana będzie na nową. Częsta wymiana ściółki zapobiega powstawaniu procesów gnilnych;
2. Ilość ptaków na m² zgodna będzie z dobrostanem zwierząt;
3. Duże znaczenie w ograniczeniu emisji do powietrza będzie miało zastosowanie odpowiedniej strategii żywienia oraz paszy o odpowiednim zbilansowaniu protein;
4. Ściółka zostanie spryskana preparatem zawierającym efektywne mikroorganizmy hamujące zachodzące w niej procesy gnilne;

5. System wentylacji oraz schładzania budynku jest najważniejszym z czynników wpływających na mikroklimat w indyczniku. Wybrano system, który zapewnia najlepsze warunki chowu drobiu. W omawianych obiektach zastosowana zostanie wentylacja tunelowa, na którą składać się będą wentylatory dachowe oraz szczytowe. Wentylacja szczytowa używana będzie wyłącznie podczas wysokich temperatur. Komputerowy system sterowania wentylacją umożliwi utrzymanie odpowiedniej temperatury oraz wilgotności w obiekcie, a co za tym idzie dużą zawartość suchej masy w ściółce i minimalne emisje substancji odorotwórczych;
6. Powietrze w budynku będzie dodatkowo schładzane poprzez zastosowanie systemu dysz wodnych działającego na zasadzie ewaporacji,
7. zwierzęta padłe magazynowane będą w szczelnym, zamkniętym, oznakowanym kontenerze tj. konfiskatorze. Konfiskator będzie systematycznie opróżniany i dezynfekowany przez uprawniony do tego celu podmiot; Do niezbędnego minimum ograniczony zostanie czas magazynowania sztuk padłych,

Kolejną obawę stanowi sposób postępowania i przechowywania obornika przez Inwestora.

Całość obornika po każdym cyklu produkcyjnym usuwana będzie z indyczników bezpośrednio na środki transportu. Pojazdy transportowe wjeżdżają będą do wewnątrz budynków inwentarskich, gdzie będzie odbywał się załadunek obornika. Załadowany obornik będzie bezzwłocznie wywożony z terenu działek środkami transportu wyposażonymi w przykryte plandekami naczepy.

Inwestor prowadząc gospodarstwo zobowiązany jest do przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych. Hodowla będzie funkcjonować zgodnie z zasadami Kodeksu dobrej praktyki rolniczej.

Obornik zgodnie z art. 2, ust. 4, lit. a, Ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (**Dz.U. 2015 poz. 625**) zaliczana jest do nawozów naturalnych.

Warunki stosowania nawozów naturalnych określają przepisy przywołanej wyżej Ustawy, która określa iż:

- nawozy należy stosować w sposób, który nie powoduje zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska,
- dawka nawozu naturalnego, zastosowana w ciągu roku, nie może zawierać więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych,
- zabrania się stosowania nawozów:
 - na glebach zalanych wodą oraz przykrytych śniegiem lub zamrzniętych do głębokości 30 cm,
 - naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych – na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%.

Powstający w gospodarstwie obornik będzie zagospodarowywana w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami prawnymi.

Obornik usuwany będzie z budynków inwentarskich po każdym cyklu chowu. W przypadku kiedy koniec cyklu produkcyjnego wypadnie w okresie, gdy nie będzie możliwości jego zbycia, Inwestor zobowiązuje się do wyłączenia jednego z obiektów inwentarskich z produkcji. Będzie on wówczas stanowił miejsce składowania pomiotu.

Wątpliwości mieszkańców budzi także odległość inwestycji od rzeki Łukcianki

W celu ochrony gruntu, wód gruntowych i podziemnych (którymi zasilana jest Łukcianka) wszystkie pomieszczenia inwentarskie wyposażone będą w szczelne posadzki zabezpieczające przed przenikaniem zanieczyszczeń do gruntu. Również projektowany zbiornik na odcieki technologiczne będzie charakteryzować się wysoką szczelnością.

Odpady będą magazynowane selektywnie w wyznaczonym miejscu, w sposób, który zabezpieczy przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego, zaplecze budowy zostanie wyposażone w szczelne, zamykane pojemniki.

Padlina będzie odbierana przez firmę zajmującą się utylizacją padłych zwierząt. Do czasu odbioru, martwe zwierzęta magazynowane będą w projektowanym, szczelnym, zamkniętym kontenerze.

Inwestor zobowiązany jest stosować się podczas aplikacji gnojowicy na użytkach rolnych do surowych wymogów ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. 2015 poz. 625) oraz aktów podustawowych.

Zastosowanie w/w działań organizacyjno-technicznych wykluczy zanieczyszczenie gruntu oraz wód podziemnych, a tym samym wód rzeki.

Obawy wzbudza również wzrost hałasu wynikający z pracy wentylatorów.

W raporcie przeprowadzono analizę akustyczną (dla inwestycji oraz oddziaływania skumulowanego) uwzględniającą pracę wszystkich źródeł hałasu (wentylatorów, budynków inwentarskich, agregatu i pojazdów obsługujących fermę). Nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych na terenach, mogących być zagrożonymi hałasem.

Wszystkie czynności związane z obsługą gospodarstwa oraz ruch pojazdów po terenie inwestycji odbywać się będą w porze dziennej, natomiast praca wentylatorów w porze dnia jak i w porze nocy. W celu określenia możliwego oddziaływania, wynikającego z emisji hałasu do środowiska, przeprowadzono w raporcie analizę akustyczną, uwzględniając sytuację najbardziej niekorzystną dla środowiska tj. pracę wszystkich urządzeń oraz wjazd pojazdów równocześnie na teren gospodarstwa. Z przeprowadzanych obliczeń wynika, iż eksploatacja planowanego przedsięwzięcia nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zarówno w porze dnia jak i porze nocy.

W symulacji obliczeniowej wyznaczano punkty emisji odzwierciedlające poziom hałasu przy budynkach mieszkalnych najbliższej położonych względem terenu inwestycyjnego. Jak wykazały obliczenia nie dojdzie do przekroczenia dopuszczalnych wartości.

W celu ograniczenia emisji hałasu do środowiska, zastosowane zostaną następujące środki organizacyjno – techniczne:

- stosowanie sprawnych technicznie pojazdów, spełniających normy emisji hałasu do otoczenia,
- dostosowanie ruchu pojazdów wewnątrz fermy do godzin i tras minimalizujących ilość osób narażonych,
- stosowanie fabrycznie nowych urządzeń wentylacyjnych o niskim poziomie hałasu,
- system wentylacji i wymiany powietrza sterowany komputerowo,

2) w uzupełnieniu raportu przedstawiono obliczenia dotyczące wieku i wagi ptaków w dniu zakończenia cyklu – liczbę sztuk indyczek i indorów po upadkach podzielono przez 2940 m², natomiast, jak wynika z raportu powierzchnia budynku istniejącego wynosi ok. 2260 m², budynku do chowu wynosi 760 m², do tuczu 1410 m² – należy wyjaśnić rozbieżności.

W wezwaniu do uzupełnienia z dnia 08.09.2016 pytano o wiek i wagę zwierząt w dniu zakończenia cyklu, przedstawione wyliczenia dotyczyły obiektów K-1 i K-2.

Analogiczne wyliczenia dla obiektu A-2 (hała tuczu) są następujące:

INDYCZKI: maksymalna obsada 7 050 – 3% upadków = 6 838 szt.

$6\ 838\ \text{szt.} / 1500\ \text{m}^2 = 4,55\ \text{szt./m}^2$

Max. obsada 57 kg/4,55 szt. = 12,52 kg/szt – taką masę ciała indyczki linii BUT-6 osiągają na przełomie 17 i 18 tygodnia życia, ze względów praktycznych ptaki ze wszystkich obiektów będą zdawane w tym samym okresie (wieku), który limituje maksymalna obsada obiektów K-1 i K- 2 i która przypada na maksymalnie 17 tydzień życia indyczki linii BUT-6.

INDORY: maksymalna obsada 2961 szt -3% upadków = 2872 szt

$2872\ \text{szt} / 1500\ \text{m}^2 = 1,9\ \text{szt/m}^2$

Max. obsada 57 kg / 1,9 szt. =30 kg/szt. – INDORY linii BUT-6 tuczy się do mc. 25,82 kg (26 kg) i taką wagę osiągają w 24 tygodniu życia.

3) należy wskazać usytuowanie dróg, względem zabudowy mieszkaniowej (wraz z odległościami od zabudowy mieszkalnej), którymi transportowany będzie:

- obornik
- pasza dla zwierząt

Transport odbywa się dwoma możliwymi trasami tj. drogą od miejscowości Plichta lub Molza. Obydwie drogi gminne prowadzą przez obszary wiejskie na których dopuszcza się zabudowę w odległości 4 m od linii rozgraniczającej z działkami drogowymi co pokrywa się z obiektami widocznymi na mapie. W załączeniu znajduje się schemat.

4) przedstawienie zagrożenia chorobotwórczego pochodzące z flory bakteryjnej dużej ilości zwierząt

Hodowle zwierząt generują do środowiska pewne ilości szkodliwych związków chemicznych. Wśród nich znajdują się złowne gazy, ścieki, pyły oraz patogeny chorobotwórcze (bakterie i grzyby). Złowne gazy zawierają pył i gazy toksyczne pochodzenia organicznego, które stanowią zagrożenie zdrowotne głównie dla osób pracujących lub przebywających na terenie danej fermi. Do pyłów zalicza się mieszaniny organicznych cząstek roślinnych i zwierzęcych, drobnoustroje (bakterie, promieniowce, grzyby pleśniowe) z produktami ich przemiany, do których wlicza się m. in. endotoksyna i mikotoksyna. Długotrwała ekspozycja na endotoksyny może być przyczyną występowania alergicznego zapalenia pęcherzyków płucnych oraz astmy. Problemem są również grzyby pleśniowe, które zwiększają ryzyko wystąpienia upośledzenia funkcji neuromotorycznych w drogach oddechowych u człowieka.

Oddziaływanie wyżej wymienionych czynników może prowadzić do powstawania chorób, wśród których wymienia się nowotwory, choroby płuc, choroby górnych dróg oddechowych, choroby o podłożu alergicznym, choroby zakaźne i inwazyjne. Na fermie drobiu według danych literaturowych do potencjalnych zagrożeń należą m.in.:

- ❖ wirus H5N1 wywołujący ptasią grype,
- ❖ *Candida albicans* (kropidlak biały) powodujący kandydozę paznokci, skóry lub alergię,
- ❖ *Chlamydia psittaci* wywołująca śródmiąższowe zapalenie płuc,
- ❖ *Cryptococcus neoformans* (grzyby) powodujący kryptokokozę, zapalenie płuc i opon mózgowych,
- ❖ *Streptococcus spp.* (paciorkowiec) powodujący zapalenie płuc, jamy ustnej, dróg moczowych i innych narządów,
- ❖ *Salmonella choleraesuis* (i inne) wywołujące zakażenia jelitowe, a nawet ciężkie zatrucia pokarmowe,
- ❖ *Mycoplasma spp.* powodująca zapalenie błon śluzowych, zapalenie opon mózgowych, posocznice,
- ❖ *Staphylococcus aureus* (gronkowiec złocisty) powodujący ropne zakażenia, stany zapalne dróg oddechowych i innych narządów,
- ❖ *Bacillus anthracis* wywołujący węglik w postaci płucnej, skórnej lub jelitowej,
- ❖ *Listeria monocytogenes* (pałeczka listeriozy) powodująca listeriozę mogącą przebiegać pod postacią zapalenia opon mózgowych, gardła, skóry, spojówek, węzłów oraz przewlekłego zapalenia narządu rodowego.

Z niektórych badań wynika, że środowisko glebowe wokół fermi zawiera bakterie *E. coli* i *Proteus spp.* Ponadto, w przebadanej glebie w okolicy fermi stwierdza się oocysty *Eimeria spp.* oraz postacie larwalne nicieni pochodzące od utrzymywanego drobiu, a także od ptaków wolnożyjących i zwierząt mięsożernych. W przypadku braku zastosowań odpowiednich środków

sanitarnych dla obornika kurzego, może on być źródłem rozprzestrzeniania wirusa ptasiej grypy lub też innych patogenów, jak Salmonella czy paciorkowiec kałowy (*Enterococcus faecalis*).

Poprzez zastosowanie przez Inwestora odpowiednich działań organizacyjno – technicznych (opisanych w Raporcie) planowana inwestycja nie będzie negatywnie wpływać na otaczające je środowisko oraz zdrowie i życie okolicznych mieszkańców. Gospodarstwo będzie prowadzone w sposób nowoczesny, zgodny z najlepszymi dostępnymi technikami. Z punktu widzenia hodowli niedopuszczalne jest występowanie mikroorganizmów chorobotwórczych.